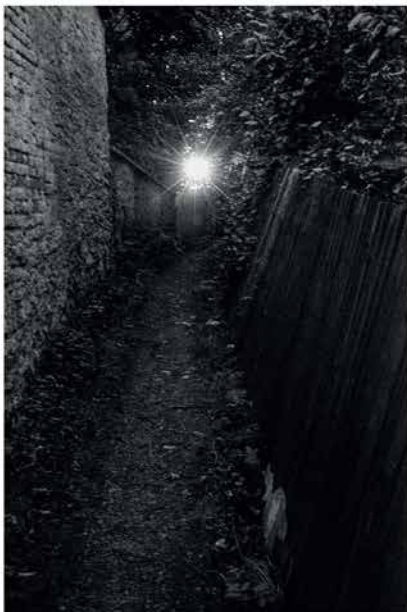

LÁSKA, SMRT A VZKŘÍŠENÍ

tři novely

Patrick
Roth

LÁSKA, SMRT A VZKŘÍŠENÍ

tři novely

Patrick
Roth

Volvox Globator

PATRICK ROTH

Meine Reise zu Chaplin, Der fremde Reiter, Magdalena am Grab

přeložil Radovan Charvát

Vydání knihy podpořilo Ministerstvo kultury České republiky

The translation of this work was supported by a grant from the Goethe Institut

Copyright © Meine Reise zu Chaplin. Ein Encore:

© Wallstein Verlag, Göttingen 2013

Der fremde Reiter taken from Die amerikanische Fahrt Stories eines Filmbesessenen

© Wallstein Verlag, Göttingen 2013

Copyright © Suhrkamp Verlag Frankfurt am Main 2002.

All rights reserved by and controlled through Suhrkamp Verlag Berlin.

Translation © Radovan Charvát, 2020

ISBN 978-80-7511-578-2

ISBN 978-80-7511-579-9 (e-pub)

ISBN 978-80-7511-580-5 (pdf)

Moje cesta k Chaplinovi: Encore

pro 1. 7. 2003

Láska přichází nepozorována.

americké přísloví

All I need is opportunity.

Charles Chaplin

Ale prchající hrdina skočil do kaple, která stála nablízku,
hned k oknu a jedním skokem zase ven.

*bratři Grimmové
O udatném krejčíkovi*

1

Všechno začíná ve tmě.

Ležel jsem jako pětiletý v posteli s horečkou, když jsem zaslechl babičku, jak šeptá mámě:

„Nech kloučka dívat se na Chaplina, až se probudí. To mu určitě udělá dobře.“

První Chaplinovy obrázky, na které jsem se směl po přeložení na pohovku dívat, se jen nepatrně lišily od mých nočních můr, o překot prchaly před mýma očima v horečnatě černobílých barvách nedávno skončené války, vyvolávaly u mé babičky a rodičů salvy smíchu, které jsem nechápal, protože jsem svýma horečnými očima viděl v neostřím a jako kohoutími pazoury poškrábaném, světle a tmavě kmitajícím televizním obraze jen sem a tam bezhlavě a bez hlavy pobíhající postavy. Jateční komika, hrůza! Odvrátil jsem pohled, vsunul ruku pod prostěradlo a zase jsem usnul.

Charlie Chaplin se opakovaně vynořoval v poznámkách mých rodičů, ve vyprávění prarodičů, strýců a tet. Byl takříkajíc příslovečný, jako by „Chaplin“ existoval odjakživa. A rychlý. Když jeho tulák někde něco provedl, nedal se chytit, dokázal udeřit rychleji než ostatní, rychleji utéct, aby ještě rychle něco někde obratem ruky nastrojil.

Neuvěřitelné. Ale je to pravda. Neboť Chaplin, právě protože se o něm dospělí neustále zmiňovali, byl reálný. V mateřské školce jeden z nás jednou tvrdil:

„Ten přece postavil i dálnici.“

No jasně. A není těžké pochopit, proč. Neboť i dálnice byla „rychlá“, postavena pánem netrpělivosti, pánem únikových cest, aby měli i jiní,

například můj otec, příležitost ukázat se po rychlé stíhací jízdě u příbuzných a zase je stejně rychle nechat zmizet ve zpětném zrcátku našeho malého VW, to když jsme se my děti nudily nebo nás čekal domácí zápas Karlsruhe SC.

Už v Chaplinově jméně se nám zdála být rychlost smíšená s komikou. CHAP byl zvuk, který udělala větev, když ji člověk v letu přetál úderem meče: CHAP! Aniž jsme to tušili, byli jsme tehdy strašně blízko vysvětlení původu jeho jména, podle kterého je „Chaplin“ anglickou variantou francouzského *chapelain* (kaplan, vlastně „duchovní v kapli“), za nímž se dál skrývají *capellani*, strážci pláště sv. Martina, *cappa*, jež svatý rozťal úderem meče a hodil mrznoucím žebrákům. CHAP.

Úder meče zůstane úderem meče, řekli bychom tenkrát. Každopádně pro nás tehdy znamenala zdobnělina CHAPlin něco jako „malý úder“ nebo „kluk, který rozdává rány“.

Jaké rány?

Rány, které zanechávají stopy.

V tom ohledu byly ony poškrábané filmy, které dávali v televizi (velké filmy tehdy Chaplin stáhl z oběhu), u nás děti v ohromné oblibě. Zdálo se nám, že jejich škrábance způsobilo Chaplinovo bláznivě rychlé jednání, jeho neklid, svrbivá netrpělivost, úchvatná svárliвість, jeho houževnatá životní vůle a chuť tropit neplechy. Ten klučina, který rozdává rány, chtěl být *viděn*, už ve svém prvním veřejně uvedeném filmu, *Kid Auto Races at Venice*, odmítal jít kameře z cesty, silně nám poškrábal sklo, za nímž jsme seděli a valili oči, a říkal tím: „No, dívejte se! Sem, na mě! Jak beru roha! Protlučte se! Zanechávejte stopy!“ Každé dítě mu beze slov rozumělo.

Opět ve tmě.

O osm let později.

Seděli jsme v kině, třináctiletí, byli celí pryč z *Doktora Živaga*, všichni se zamilovali do Julie Christie, děvčata do Omara Sharifa. Ale nejpozději cestou domů, když jsem nemohl zapomenout na její oči, jsem už měl druhou lásku: ženu, kterou Živago opustil, již byl nevěrný a která byla, jak jsme věděli, „ve skutečnosti“ Geraldine Chaplinová, Charlieho dcera.